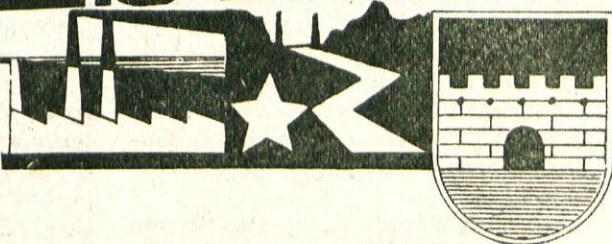

TRŽIŠKI VESTNIK

Leto III.

Tržič, 1. februarja 1954

Štev. 3

Predsedniku republike naš pozdrav

Pretekli teden je zvezna ljudska skupščina vnovič izbrala za predsednika Federativne ljudske republike Jugoslavije maršala Josipa Broza - Tita. Izbrala je tega največjega sinu naših narodov ne le v svojem imenu, temveč v imenu vseh državljanov. Ko navdušeni pozdravljamo njegovo izvolitev, mu iz vsega srca čestitamo in želimo, da bi nas z enakimi uspehi še nadalje vodil po naši skupni poti v lepšo bodočnost. Z njim smo in ostanemo eno, kot smo bili z njim eno v najtežjih časih naše borbe. Ni je sile, ki bi nas mogla razdružiti v naših skupnih stremljenjih, da zgradimo novo socialistično Jugoslavijo!

Naj živi predsednik republike, naš dragi maršal Tito!

Občni zbor Filatelističnega društva

Filatelistično društvo v Tržiču najavlja svojo redno letno skupščino, ki bo v ponedeljek, dne 8. februarja 1954 ob 6. uri zvečer v prostorih gostilne Babič na Ljubeljski cesti.

Ako bi zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, se vrši zbor eno uro kasneje ob vsakem številu navzočega članstva.

Za člane in mladince je prisotnost obvezna!

Vabimo vse ljubitelje znamk, da se tega zbora udeležijo in da se temu lepe- mu športu priključijo. Posebno vabimo vse bivše člane in mladince, ki so raz- ličnih vzrokov izostali, da se znova včlanijo, da svoje močno zaprašene zbirke obnove in s tem dokažejo svojo zavestno ljubezen do naših lepih znamk.

Sindikalne podružnice polagajo svoje obračune

Treba je bilo veliko priprav in dela, preden so se sindikalne organizacije po naših podjetjih in ustanovah odločile, da polože pred svojim članstvom obračun dela v preteklem letu. Odbori so skušali po svojih najboljših močeh prispevati kar največ, da bi bili občni zbori taki, kot morajo biti.

Veliko organizacij je občne zборе že izvedlo, nekaj pa jih bo v teh dneh, tako da imamo v glavnem že celotno sliko, o čem so sindikati razpravljali in kakšne naloge so si zadali za bodoče. Z veseljem lahko ugotavljamo, da so organizacije precej napredovale, da so postale veliko bolj samostojne ter da so se otresle starega praktičističnega dela. Tudi povezava z ostalimi organi v podjetju je postala mnogo boljša in tako lahko trdimo, da je sindikat že začel dobivati svoj pravi smisel, ki ga mora imeti z ozirom na svoje neposredne naloge in dolžnosti do kolektiva samega in družbe v celoti.

O čem je bilo razpravljanja in kaj so sprejeli za svoje bodoče delo, ni težko uganiti, saj razčlemba razprav dovolj jasno dokazuje, da so se v celoti zavedali svojih dolžnosti. Na občnem zboru sindikalne podružnice Tovarne kos in srpov so prišle do izraza tele značilnosti, ki jih na kratko povzemamo.

Sistem same organizacije, ki jo je imela podružnica v preteklem obdobju, se je pokazal zelo pozitiven, saj so imeli vsi člani odbora svoje naloge, za katere je članstvo vedelo, in o tem so morali poročati. Na kritiko v organizacijskem pogledu nismo naleteli in tako je tudi razveseljivo to, da je večina članov, ki so bili najbolj delovni, danes ponovno izvoljena v upravni odbor, kar je pokazala sama anketa. Tudi o delavskem samoupravljanju se je mnogo govorilo. Morda bi bilo v tem pogledu potrebno več aktivnosti s strani članstva, saj so nekateri, ki nikakor nočejo razumeti, da so dolžni za razvoj podjetja vsestransko skrbeti, ne pa od njega iskati le dobiček. Tarifna politika jim kar dobro uspeva. Organizacija v tem pogledu ni imela težav, ker se je upr. odbor podjetja za to zadevo vsestransko pobrigal v zadovoljstvo vseh čla-

nov. Seveda brez izjem tudi tu ni šlo. Nekaj je takih, ki skušajo na račun drugega sebi čim več pridobiti in norme se popravljajo. Občni zbor je dalje ugotovil, da bo treba higiensko-zdravstveni zaščiti posvetiti več pozornosti in preprečiti vsako zlorabo. Novoizvoljeni delovni inšpektor bo imel še precej dela, ker se nekateri zaščitnih naprav kar nočejo posluževati.

Glavni problem pa je bil osredotočen na delo z našo delavsko mladino. Tudi sindikalna organizacija v tem pogledu ni vsega storila, da bi se zamašila vrzel, ki je nastala s preusmeritvijo dela mladinskih aktivov in njihovih članov na območja, kjer žive. Vse preveč so jih prepuščali samim sebi in tako se je delo mladine precej poslabšalo. Prepričani pa smo, da ni to edini primer, pač pa da je po mnogih podjetjih s temi stvarmi še mnogo slabše. Glede strokovnega usposabljanja so se stvari precej popravile, kljub temu da se še pojavi pri starejših delavcih bojažen, da bodo s tem, če izuče mlajšega delavca na svojem delovnem mestu, to mesto potem izgubili. Razprava je bila živahna in sklep, da se bo moralo mladini nuditi več kulturnega in športnega udejstvovanja, je treba vsekakor pozdraviti. Tudi strokovno usposabljanje in uvajanje le-teh v resno izpolnjevanje delovnega reda podjetja bo v marsičem preprečilo neupravičene izostanke in izbegavanja od resnejšega dela v podjetju.

To je le nekaj skromnih zapiskov, ki pa povedo veliko, ker je sindikalna organizacija v tem podjetju resno premislila vse svoje naloge in jih bo brez dvoma tudi v prihodnje dosledno reševala. Kako je pa drugod? Morda boljše ali pa tudi slabo. Ugibali ne bomo, pač pa je potrebno, da sindikalne organizacije pri izvajanju svojih nalog vidijo pred seboj določen cilj, ki naj tako politično, organizacijsko kot gospodarsko pomaga organom delavskega samoupravljanja voditi podjetje k širšemu in uspešnejšemu razvoju. S tem pa bomo dosegli tudi to, da bo naša skupnost prejela vse tisto, kar pričakuje od slehernega kolektiva.

Proizvajalci - člani delovnih kolektivov!

*Moč delavskega samoupravljanja je v vaših rokah,
kot napotilo za uspešnejše delo v bodočnosti*

Tržič pod drobnogledom

Če bi hotel človek sleherni dogodek ali nepriliko, ki jo je v svojem življenju videl ali doživel, zapisati, bi iz tega nastali zelo zanimivi romani bodisi s tragičnim ali veselim koncem vsekakor pa bi bili polni zapletljajev in življenjske resnice, kateri se ne moremo izogniti.

Pestrost tržiškega življenja, njenih prebivalcev in kraj sam kot tak nam nudi bogato snov za opisovanja značilnih primerov nepravilnega, včasih tudi škodljivega vpliva na družbene razmere.

Kratek sprehod po mestu, opis nekaterih „zanimivosti“ se mi je zdel potreben in pričakujem, da bom našel pri vseh pravo razumevanje.

Mraz je pritiskal z vso silo, vendar se na zunaj ni prav nič izpremenilo. Vsak hiti za svojim poslom. Gospodinjje kupujejo in živahno komentirajo cene. Tri starejše mamice skrivnostno stikajo glave in kritizirajo, tožijo da je zaslužek premajhen, da se bodo plače še znižale, da gre nekaterim „predobro“ in da imajo vsega. Ko obredejo vse težkoče, se spravijo na osebnosti, potem nad mladino. Glede pijancev in ženskih pretefov pa škodoželjno namigavajo, da je svet samo zato tako pokvarjen, ker je pozabil na Boga, ker ljudje ne hodijo v cerkev in podobno. Preveč časa imajo in ne vedo, o čem bi govorile, pa se spuščajo v stvari, ki škodujejo ugledu Tržiča. Mislim pa, da vera v nekaj nadnaravnega ne more rešiti stvari, katerim bi mora! mi vsi

posvečati več skrbi in pozornosti. Pijančevanje in moralni prekrški so postali vse preveč pogosti. Kaj bo dejal tujec, če bo prišel v naš lokal in opazoval pijane zabuhle obraze, iz ust katerih bruhajo nesramne kvante, prepirljivost in junaško obdelavanje mize s pestmi. Ali naj bo to merilo naše kulture? Če ga ima kdo preveč, naj mu v lokalu pijače več ne dajejo in naj ga spravijo domov, ne pa še zadnje dinarje, ki jih je morda s trudom zaslužil iztisniti, da bo zaradi tega družina prikrajšana za skorjo kruha.

Taki pojavi so skoro v slehernem lokalu in je težko reči, kdaj se bomo otresli tega in končno s skupnimi naporoma pomagali reševati težke položaje posameznih družin, kjer pijača požre

V preteklem letu je obiskalo tržiški kot 6.936 gostov in tujcev

Od tega so registrirali:

hotel „Pošta“	1.504 prenočnin
privatna stanovanja	132 prenočnin
gostilna „Ankele“	161 prenočnin
Dom pod Storžičem	2.137 prenočnin
Dom na Kofcah	1.084 prenočnin
Dom na Dobrči	909 prenočnin
Dom na Zelenici	779 prenočnin

Tudi bilanca inozemskih gostov je precejšnja. Od omenjenega števila je bilo 109 Nemcev, 81 Avstrijcev, 34 Francozov, 13 Angležev, 8 Belgijcev, 51 Italijanov, 20 Švicarjev, 4 Nizozemcev, pet Švedov in en Madžar.

pretežen del mesečne plače. Naletel sem že na več primerov, da se tudi mladina zateka v gostinske lokale. Do nedavnega se je zadovoljila z igranjem šaha in prebiranjem časopisov, danes pa jim je to že premalo zanimivo. Začela je kvartati, danes sicer še samo za kratek čas, v prihodnosti pa lahko začne z denarjem in če denarja ne bo, se bodo začele tatvine in podobno. Ali res ni mogoče najti nobene rešitve? Ali se bo tudi iz mladih razrastle „Monte Carlo“, ki v Tržiču obstoji? Skupina starejših, med katerimi so tudi komunisti, ima svoje redne igralne ure, ki se včasih raztegnejo do jutra ali trajajo po več dni skupaj. Tu ne igrajo za dinarje, temveč za težke tisočake. Tem so državni organi že prišli na sled in bodo dobili dober pouk, komuniste pa, ki so bili pri tem soudeleženi, pa je treba kaznovati in jim povedati resno besedo, da to ni v soglasju z načeli statuta.

Ob redni letni skupščini PD - Tržič

V petek, dne 29. januarja so tržiški planinci polagali obračun svojega dela v preteklem letu. Marsikaj so napravili, ali lahko bi bili uspehi še večji, če bi vladala med njimi tista stara planinska nesebična zavest, kakršno nam kažejo iz preteklega dobe stare korenine slovenskega planinstva. Planinska organizacija mora med našim ljudstvom še nadalje veljati kot najboljša organizacija in doba takoiimenovane krize, ki se večkrat omenja, jo mora samo ozdraviti. Tu ne gre za osebnosti, za osebne koristi, tu gre za skupnost, za vzgojo mladine in članstva.

9 Vrnitev v človeštvo

Osvoboditev taborišča

Nad 30.000 pripornikov v dachauškem taborišču je živel zadnje dni v velikih skrbih, kaj bo, če se SSovcem posreči izvršiti Himmlerjev ukaz, likvidirati taborišče. Alarmi podnevi in ponoči, razne alarmančne vesti o izpraznitvi taborišča, nekaj transportov je že odšlo, kam, v negotovost, nekaj se jih je vrnilo itd. Tudi Jugoslovane so nameravali spraviti na transport, boljše rečeno uničiti, a bilo je menda že prepozno.

Za vse dachauške pripornike bo ostala nedelja 29. aprila 1945 v neizbrisnem spominu. Že prejšnji dan so opazili, da se SSovci umikajo, najbolj drzni pa so še ostali pri strojnica na stražnih stolpih. Sleherni pripornik je čutil, da mora nekaj priti, pogin ali svoboda. V času teh dvomov in zbežanosti so stali taboriščni odposlanci, ki jih niso zadržale nobene ovire, v Pfaffenhofnu pred ameriškim generalom z nujno prošnjo, naj pohitijo. Nad 30.000 življenj v taborišču visi na nitki. V istem času se je začela pomikati od Schleissheima proti Dachauu četa SS razbojnikov, ki je imela nalogo likvidirati taborišče. Grmenje topov ameriške vojske je prihajalo vedno bliže, prve granate so že letele čez taborišče, na vzhodnem poslopju je visela bela zastava.

SSovci pa še vedno na stražnih stolpih. Ob pol šestih zvečer, tako piše naš tovariš Laibacher Albert, je bil alarm, vsi smo morali biti v blokii, čulo se je pokanje pušk, do skrajnosti oslabei smo slišali vesel klic starešine 24. bloka: „Hura, die Amerikaner sind da, wir sind gerettet! — Rešeni smo!“

Hipoma je bilo vse taborišče na nogah. Kdor je le mogel, je šel ven na prosto. Ameriški vojaki v boju z SSovci, ki so še vedno kakor blazni streljali s stolpov. Nepopisno navdušenje je nastalo, ko so prvi Američani preplezali zid ob glavnem vhodu. Priporniki so osvoboditelje nosili na rokah po zbornem mestu, se med seboj objemali, poklekali po tleh, gledali proti nebu ter od veselja jokali. Množica pripornikov je napolnila ves obsejni zborni prostor in taboriščno glavno cesto, ko so na stolpu poslopja glavnega vhoda zaplapolale zavezniške zastave. Trupla pobitih SSovcev so ležala še skoraj 7 dni okrog stražnih stolpov in bunkerjev. Amerikanci so pustili pri življenju le vojake redne nemške vojske, za SSovce pa ni bilo nobene milosti.

V osvobojenem taborišču se je začelo novo življenje. Pojavili so se prvi stenčasi, delovati je začela radijska oddajna postaja, nova uprava je postopoma izboljšavala prehrano, ker so bila še skladišča dobro napolnjena. Veliko bolnih ljudi je ležalo v bolnici, veliko

oslabljenih po blokii. Mnogim je izboljšanje hrane celo škodovalo, da so pomrli. Zastave osemnajstih narodov so poživile pusto lice taborišča.

Že 2. maja 1945 je izšla 1. številka Dachauškega poročevalca, vestnika Jugoslovanskega narodnega odbora, ki je prinesla na 1. strani v angleščini in slovenščini:

Pozdrav našim osvoboditeljem.

Napočil je največji trenutek našega življenja. Iz sužnjev ste nas napravili zopet svobodne ljudi. — Pozdravljamo ameriško vojsko zaradi tega velikega dela. Zedinjene države imajo gotovo najkrasnejšo, največjo in trajno tradicijo svobode in osvobojenja na vsem svetu. Njihove armade so se borile pod Washingtonom in Lafayettom tudi za njuna velika načela. Za človečanske pravice, za uničenje suženjstva v letu 1862. V prvi svetovni vojni proti tiraniji in reakciji. Danes proti povrnitvi v barbarstvo in temnim časom, proti najgorostasnejšemu despotizmu v človeški zgodovini, proti fašizmu. Ameriški vojak se je boril in je tudi zmagal. Zaradi tega so današnji dnevi težke in večne borbe za človečanske pravice prav tako največji v analih ameriške vojske.

Tovariši! Pozdravimo naše osvoboditelje, osvoboditelje človeštva, viteze boljšega življenja in lepše bodočnosti v nastajajočem novem svetu.

Dalje opisuje Dachauški poročevalec:

Foto amaterski klub

Čas je, da se tudi fotoamaterji oglašimo v našem časopisu, saj do danes še ni bilo vrstice, da bi našim bralcem in mlajšim amaterjem podali nekaj zgodbine, kako in kdaj je nastalo društvo fotoamaterjev Tržiču.

Še pred vojno l. 1939 smo se zbrali vsi ljubitelji fotografskega športa ter ustanovili svoj ožji pripravljalni odbor za pripravo foto tečaja z pomočjo Slovenskega planinskega društva v Tržiču. To je bil prvi fotoamaterski tečaj, katerega so vodili tov. Salberger Nadislav, Bohinc Franc in Šter Anton. Ker so bili že starejši, dobri in skušeni fotoamaterji, so nam začetnikom tečajnikom razkrili skrivnost fotografije in delo tako daleč, da si je sčasoma že vsak sam poskušal napraviti slikico od posnetka do pozitiv. — Vse tečajnike nas je ta navost zelo zanimala, zato smo se tečaja tudi z veseljem in radi udeležili. Priredili smo tudi pozneje malo fotoamatersko razstavo v mali sobici v mestnem domu spodaj. Nabrati smo 401 din prostovoljnih prispevkov, kar je bilo za tiste čase kar mnogo. Za tisti denar smo si nabavili nekaj inventarja in foto materiala za napravo foto-temnice, katero smo bolj skromno zgradili v mestnem domu v kleti, ki je malokdo vedel zanjo. Celo svoje znake smo si nabavili v naslovom Foto odsek — Slov. planinskega društva v Tržiču, saj je bilo planinsko društvo glavna opora do graditve vseh potrebščin. Stopili smo tudi v stik s centralo Foto-kluba v Ljubljani, da nam je še ona

dajala smernice za nadaljnje delo da smo se še bolj tehnično spopolnjevali kakor tudi v društvenem poslovanju. Foto material in fotoaparati so bili mnogo cenejši nego danes, zato se je ta šport lažje razvijal. — Kdor je imel res zanimanje je lahko naročil iz Ljubljane slovensko foto revijo „Fotoamater“, v katerem so bila res domači in preprosti nauki za napredek. Bile so kritike slik, v katerem je bilo tudi nekaj od tov. Antona Štera in drugih. Bili so tudi razni načrti za povečevalnike in druge naprave, recepti in nasveti. Z to slovensko revijo je vsak mlad amater marsikaj pridobil. — Slikali smo razne stvari, kakor na pr. tržiške ulice, planinske postojanke, razne narodne običaje, ampak škoda, da nismo še več slikali tržiške znamenitosti katerih posnetki bi dobivali iz leta v leto večjo veljavo. Če bi imeli posneto takratno Blejsko cesto, v kateri je bil Maličev zid še tako blizu gostilne pri Gošperinu, da je šel komaj navaden voz skozi, in bi jo danes pokazali ljudem, ne bi vsak verjel, da je to res bilo, in bi bil za tržiško kroniko posnetek zelo dobrodošel. Ravno tako je bolj malo posneta bivša Globočnikova kovačnica s tistim velikim kolesom, katerega je gnala voda od jutra do večera, in še mnogo takih stvari, kar je bilo nekdanj in ne bo nikdar več.

Komaj smo se malo opomogli in uredili naš začetek, smo morali kmalu končati, ker nas je pregnal vihar druge svetovne vojne in nam odnesel vse, kar nismo mogli rešiti. Razkropili smo se

kakor ovce med volkovi in čakali leta in leta, dokler nismo postali zopet na svoji zemlji svoj gospod.

Pred nekaj leti smo se zopet znašli, kar mas ji ostalo pri življenju (saj jih še od našega bivšega odseka, čeprav je majhen po številu manjka precej članov), da smo zopet ponovno ustanovili fotoamatersko društvo, ki zelo dobro napreduje. Znesli smo skupaj še nekaj inventarja, ki je še ostal od prej, ter smo počasi zopet začeli in hitro napredujemo, tako da smo na inventarju in na fotomaterialu kar zelo bogati. Imamo lepo urejeno temnico ter na razpolago razne fotoaparate, da jih proti mali odškodnini posojujemo članom, ki še nimajo svojih. Tečaj za tečajem je mladini in začetnikom dal toliko veselja do tega športa, da imamo sedaj že mnogo več članov, kakor jih je bilo nekdanj. Za ves ta napredek gre vse priznanje in zasluga sedaj največ Lavričku Zdenkotu, lekarnarju v Tržiči in Perkotu Janezu, poštnemu nameščencu v Tržiču, ker sta zabila mnogo časa in truda, da se je fotoamaterski klub tako lepo in naglo razvil. Bile so in so še razne težkoče glede materiala, ker je še vedno zelo drag, a upamo, da se bodo cene sčasoma izboljšale, da bo možnost vsakemu interesentu lažje razpolagati z materialom in bo tako napravil čimveč lepih posnetkov za fotoamatersko razstavo, katero smo že imeli v lepem obsegu že sedaj po vojni. — V tržiški kroniki, katero pišejo, bodo potrebni tudi posnetki, zato posebno mladi amaterji iščite motive tržiških znamenitosti in, da ohranimo bogate tržiške znamenitosti starih običajev.

Jugoslovanska proslava 1. maja.

Kakor vse druge narodnostne skupine tako smo tudi Jugoslovani v taborišču proslavili 1. maj slovesno kar se da. Ob 9. uri se je pred 3. blokom zbralo na lagerski cesti okrog 2500 rojakov. Prireditveni odbor je poskrbel za lepo okrašeno tribuno s transparenti in veliko sliko maršala Tita. Zborovanje je otvoril in vodil stari delavski borec Makuc iz Ljubljane, ki se je spominjal v taborišču umrlih in padlih tovarišev, nato pa je o pomenu 1. maja tov. Mrzel spregovoril nekaj toplih, v srce segajočih besed. Med drugim je poudaril, da si pač ne moremo predstavljati kakšne druge množice, ki bi se bila na ta dan s tolikšno radostjo, s tolikšno srečo zbrala k tej mednarodni delavski slovesnosti. Tov. Lavrač je recitiral dve pesmi, Borove „Žrtve“ in Župančičevo „Pojte za menoj“. Govorili so še tovariši: Renčič v imenu starih istrskih hrv. borcev, Pleško v imenu mladine in Mušič v imenu starih borcev. Na uvodu in ob zaključku zborovanja je vsa množica zapela dve partizanski pesmi. Odposlane so bile pozdravne brzojavke jugoslovanski vladi, preds. USA, preds. vlade Vel. Britanije in marš. Sovjetske zveze Stalinu. V brzojavki naši vladi naglašala Jugoslovanski odbor sledeče: S proslave 1. maja pozdravljamo Jugoslovani konc. taborišča Dachau osvobodeno Jugoslavijo, maršala Tita in našo

vlado z željo, da nam omogoči čimprej povratek domov.

Beseda ameriškega komandanta.

Pod tem naslovom poroča Dachauški poročevalec v 1. šte. o skupnem praznovanju 1. maja. Razdeljeni po blokih so pripadniki 18 narodov s svojimi prapori in transparenti na čelu malo pred 12. uro prikorakali na zborni trg. Zastavam so sledili zastopniki nac. komitejev. Razvrstili so se Poljaki, Francozi, Rusi, Jugoslovani, Čehi, Avstrijci, Belgijci, Luksemburžani, Nizozemci, Italijani, Norvežani, Grki, Albanci, Madžari, Španci, zastopniki Amerike, Anglije in Letonske. Pred tribuno se je zbralo 159 pripornic iz Oswienczima in Kaufferinga, po večini Madžarke, ter nekaj Italijank, dalje tovarišice iz ženskega revirja, kjer je bila med tremi Jugoslovankami tudi Slovenka Mimi Čelharjeva iz Št. Petra na Krasu. Med njimi je bilo tudi 7 mater z dojenčki v naročjih.

Preds. prireditvenega odbora dr. Ali Kuči (Albanija) je pozdravil vse navzoče, predvsem amer. polkovnika, poveljnika taborišča, Zastopnica žen Gella Hanan iz Rodosa je polkovniku izročila šopek cvetja s pismeno zahvalo vseh pripornikov za osvoboditev. Preds. dr. Ali Kuči je ob navzočnosti ameriških voj. poročevalcev, častnikov, vojakov, ameriške zastave podal besedo amer. polkovniku, ki je povedal sledeče:

Zelo težko je zame, povedati vam, kar čutim ta trenutek. Mi smo prav tako srečni, da smo vas osvobodili, kakor ste srečni vi, da ste osvobodjeni. Vaši spontani pozdravi in vzkliki so mi najboljši dokaz vašega veselja. Lahko vam povem, da bomo mi s svoje strani storili vse, da vas zdrave in v najboljšem stanju vrnemo vašim domovom. Ta stvar ne bo lahka. Toda premagali bomo vse začetne težave, kakor smo premagali tudi mnogo večje. Vi, ki ste toliko pretrpeli v tem zloglasnem, po vsem svetu poznanem koncentracijskem taborišču, ste zaslužili lepšo bodočnost. Želim vam mnogo sreče v novopridobljeni svobodi in vas zagotavljam, da morete zmerom računati na naše prijateljstvo.

Dr. Kuči je nato izrekel toplo zahvalo osvoboditeljem in pozval zbrano množico k enominutnemu molku v počastitev spomina umrlih tovarišev. Na koncu je spregovoril starešina taborišča Oskar Müller, ki se je zahvalil za vzoren red in disciplino ter izjavil, da si bodo Nemci v sodelovanju z drugimi narodi na vso moč prizadevali, da operajo sramoto, s katero je hitlerizem odel nemško ime.

Za naše osvobodjene tovariše je po preteku zadnjih dni negotovosti zasijala nova doba in odločen korak k vrnitvi v človeštvo.

(Nadaljevanje sledi)

Naše kulturne naloge

Eden izmed važnih odlokov naše ljudske oblasti po osvoboditvi je proglasitev dneva Prešernove smrti za slovenski kulturni praznik. Kultura s tem aktom ni več privilegij določene plasti naroda, še manj pa sredstvo te plasti za izkoriščanje delovnega ljudstva. Luč, ki jo je prižgal Slovenec Prešeren in ki je posvetila po naši ljudski revoluciji v zadnji kotiček slovenske zemlje, mora poslej razsvetljevati duha slehernega slovenskega človeka. S posebno

močjo jo je treba usmerjati tja, kjer sta zaradi interesov vladajočega razreda vladala najgostejša tema in zaostalost.

Človeka vredno življenje bomo vsi živeli šele tedaj, ko se bomo vsi brez razlike lahko oplajali z vsemi izsledki znanosti in uživali umetniške stvaritve največjih duhov človeštva. Do tolikšnega kulturnega razmaha je še dolga pot, dolga ne toliko zaradi strukture kulture same, temveč v prvi vrsti zategadelj, ker še ni dograjen materialni temelj kulturi. Vse večja utrditev našega gospodarstva nam je bila zato v preteklih letih in nam je še nadalje prva skrb.

Vendar to ne pomeni, da bi morala naša duhovna rast zaostajati za gospodarskim napredkom. Nasprotno, kolikor

nam le preostaja odvišnih sil, jih moramo usmerjati na kulturna področja. Že v sedanjem trenutku smo dolžni misliti ne le na toliko in toliko novih stanovanj, temveč tudi na primerne šolske zgradbe in na večji moderen kulturni dom. Razen modernizacije obratnih prostorov mora biti skrb delovnih kolektivov tudi ureditev lastnih dvoran, čitalnic in knjižnic.

Več kot ljudska oblast, ki ima za take gradnje zazdaj še omejene finančne možnosti, pa storimo za naš kulturni napredek lahko mi sami. Vprašajmo se samo, kolikšna je bila doslej naša ljubezen do knjige! Ali smo čutili po njej tolikšno lakoto, kot smo jo čutili po drugih, zgolj materialnih dobrinah? Kljub visokim cenam knjig bi imela lahko že vsaka družina lepo knjižnico, če bi si znali odreči te ali one zgolj trenutne, prazne in često celo škodljive užitke. Še slabše kot z denarjem pa gospodarimo s časom. Koliko časa zapravimo za prazen nič, namesto da bi ga koristno uporabili za branje, za študij, za poslušanje radia, za obisk predavanj in drugih kulturnih prireditev.

Vsakdo ima danes možnost ne le, da pasivno sprejema kulturne dobrine, temveč tudi, da se sam aktivno udeležuje v tej ali oni panogi kulturnega življenja. In vendar — kako malo se je doslej zbralo naših ljudi okrog Muzejskega društva, da bi sistematično začeli zbirati zgodovinsko gradivo, kako malo ljudi okrog Tržiškega vestnika, v katerem bi lahko objavljali svoja gledanja, da, celo v pevski zbor „Svobode“ in v njeno igralsko družino jih ni toliko, kot bi jih spričo pevskega daru in igralskih sposobnosti Tržičanov lahko pričakovali.

Naj bi teh nekaj misli zdramilo zdravje kulturne sile naših ljudi iz mrtvila na kulturnem področju. Letošnji 8. februar naj bi zopet pripomogel k temu, da napravimo kak korak dalje v naših kulturnih prizadevanjih!

Slovenski oktet nas je ponovno navdušil

V ponedeljek, dne 25. januarja je že drugi koncertiral Slovenski oktet iz Ljubljane v dvorani Cankarjevega doma v Trzinu. Že po nadvse uspelem prvem gostovanju okteta dne 5. jun. preteklega leta v Trzinu je bilo čutiti, da se je umetniški okus tržiškega občinstva dvignil, kajti logična posledica tega je bila, da je naše poslušalstvo do zadnjega kotička napolnilo dvorano in že takoj po koncertu izrazilo željo in upanje, da nas ta zares že kar priljubljeni umetniški korpus še in še obišče.

Ta želja se nam je omenjenega dne izpolnila in tako smo z veseljem in v neki meri že kar z neučakano nestrpnostjo pričakovali trenutka, ko bodo v polno zasadeni dvorani odjeknili prvi zvoki naše umetne in narodne pesmi.

Program je obsegal vrsto umetnih in narodnih pesmi. Že s prvo pesmijo (D. Bučarjevo: Tam kjer pisana so polja), so nam mojstri-pevci odkrili pečat njihove visoke pevske kulture, ki mora biti lastna pač samo resničnim umetnikom. Precizna tehnična izdelanost pesmi je bila tako očitna, da nam je kar prirasla k srcu in si jo želimo ponovno slišati v tako dovršeni obliki interpretacije. Sledila je Z. Prelovca: Nageljni rdeči. Odveč bi bilo z besedami opisovati dramatični značaj te pesmi, kajti vsebina te prelepe pesmi se mora le čutiti in to tako globoko, da dobi vsebina pesmi obliko bolesto-pretresljivega izraza notranje izpovedi. Vsi takšni dramatični viški so v neki meri precej vezani na sugestivno moč izvajalca,

da zapusti v poslušalstvu vtis močnega notranjega doživljanja. V tej pesmi najdemo višek dramatičnosti v delu, kjer odpoje bariton svoj prekrasni čustveno-turobni part. Ta del nam je v prekrasni interpretaciji posredoval nam že znani mojster Roman Petrovčič ob prelepem spremljevanju ostalih glasov rutiniranih umetnikov. Zato upamo, da ob priliki ponovno slišimo to večno lepo pesem iz grl Slovenskega okteta v tako dovršeni izvedbi. Nato je oktet odpel še dve pesmi, O. Deua: Še ena in M. Kozina: Obroč. Obe pesmi sta bili odpeti s stilno odgovarjajočim umetniškim zanosom. Po gradnji je bila zanimiva zlasti druga. V tej pesmi, ki zajema vsebinsko spomine iz NOB, je skladatelj dramatične viške dopolnjeval z uspešno uporabo disonantne harmonije.

Naši umetniki so kar najverneje, s stilno vsebinsko ustrezajočimi zvočnimi efekti, posredovali poslušalstvu to težko borbo, polno optimizma za bodočnost.

Po kratkem odmoru so sledile pesmi naših skladateljev iz bratske Srbije. Prva, Tajčević: Komitske pesmi, je silno zanimiva po gradnji, precej razgibana in vsekakor značilna po močni občuteni melodiki. Tajčević je močna skladateljska osebnost, ki je ustvaril prepričevalne zборе, ki so po izraznem načinu toplo občuteni in iskreni. Tem pesmim je sledil S. Mokranjca I. rukovet, v katerem so nanizani napevi srbskih narodnih pesmi. V teh pesmih je bila dana tržiškim poslušalcem prilika, da so se bliže spoznali z biseri lepih srbskih pesmi, ki so jih v brezhibni izvedbi posredovali člani okteta. Zlasti so bili občudovanja vredni solistični parti, ki so jih izmenoma peli odlični moistri-pevci Lipušček, Dermota in Tone Petrovčič.

V II. delu koncerta je oktet odpel vrsto narodnih pesmi različnega žanra in pri tem zael tudi pristnost narečja določenega kraja. Kot prvo so odpeli F. Marolta: Pastirska, ki se je brez dvoma v hipu vsem priljubila, saj iz nje diha tista značilna domačnost in preprostost našega slovenskega človeka iz planinskega sveta. Tej pesmi je sledila občutena Barčica v priredbi F. Marolta, nato pa O. Deua Je vpihnila luč. Kot nadaljina je bila po gradnji in tonalni motiviki zanimiva prleška Napitnica v priredbi C. Cvetka. Zelo je poslušalce navdušila Flosarska od O. Deua, s katero je oktet z mojstrskim obvladovanjem dinamike občinstvo naravnost fasciniral. Tej pesmi je sledila lepa pesem Nocoj pa oh nocoj v priredbi Venturinija: solistični part je odpel prekrasno Lipušček z njegovim mehkim — bleščečim — tenorjem. Kot predzadnja je sledila F. Marolta Te, te, te, ki se s svojo melanholično in smiselno harmonsko gradnjo uvršča med najpriljubljenejše narodne pesmi. Solistični part je čustveno in izrazno umetniško prepričljivo odpel odlični moister G. Dermota. Za zaključek je sledila duhovita in med slovenskim ljudstvom že kar popularna Ribniška v priredbi F. Marolta, v originalnem dolenjskem-ribni-

škem narečju. Solistične parte sta pela z mojstrsko veščino umetnika Tone Kozlevčar in Tone Petrovčič. Po zaključku te pesmi je bilo očitno, da bodo mojstri-pevci primorani dodati še kaj za nameček, kar je pokazal lep spontan aplavz. Dodali so še Kernjakov Venček koroških pesmi, katerega bi radi poslušalci še enkrat slišali, pa se je žal našim gostom že mudilo, ker so imeli čez dve uri koncert še na Jesenicah. Zato smo se morali poslušalci potolažiti z upanjem, da nas še in še obiščejo, kajti na dlani je, da si je oktet osvojil tržiško publiko, zato pričakujemo, da nam bo ostal naklonjen z gostovanji še v

bodoče.

Vsem članom Slovenskega okteta, ki ga sestavljajo umetniki Janez Lipušček, Gašper Dermota, Božo Grošelj, Marij Kogoj, Tone Kozlevčar, Roman Petrovčič, Artur Šulc in Tone Petrovčič se hvaležno tržiško poslušalstvo ob tej priliki ponovno zahvaljuje za prekrasen umetniški užitek, katerega so bili ponovno deležni na današnjem koncertu.

Vse priznanje tudi Turističnemu društvu, ki je aranžiral koncert in s tem na svoj način pripomogel k dvigu kulturne ravni tržiškega prebivalstva.

O. Z.

Iz naših krajev so izšli v naših krajih delovali

Aljančič Andrej, rojen 21. nov. 1813 v Kovorju, umrl 9. aprila 1894 v Celovcu. Služboval je v raznih krajih na Koroškem. Svojemu rojstnemu kraju je dal napraviti malodane ob svojih stroških vodovod in zapustil 2000 goldinarjev, da bi se iz obresti preskrbovali revni učenci z obleko. V Celovcu se je kot član okrajnega šolskega sveta odločno boril za slovenski jezik v ljudskih šolah. Uspešno je deloval zlasti v gospodarskih zadevah tudi v odboru Mohorjeve družbe.

Aljaž Jakob, rojen 6. julija 1845 v Zavrhu pri Smledniku. Služboval med

drugim tudi v Trzinu. (Primerjaj odlomek iz Mlakarjeve monografije o Aljažu, ki smo ga pred kratkim objavili.) Bil je glasbenik in planinec. Postavil je Aljažu stolp na Triglavu, Dom na Kredarici, Aljažu dom v Vratih, s čimer si je pridobil velike zasluge za slovensko planinstvo.

Bercé Anton, rojen 20. maja 1860 v Mošnjah pri Radovljici, umrl 2. marca 1922 v Kranju. Služboval med drugim v Križah. Prevajal iz češčine pod psevdonimom Podvidovski.

Bohinjec Peter, rojen 21. febr. 1864 na Visokem pri Kranju, umrl 14. dec.

Tržiška mlada njiva

Tržiški dijaki smo se odločili, da se bomo nekoliko oglasili, da bo javnost zvedela, da nekaj delamo, da hočemo s svojim delom kaj pomeniti. Sicer so naša prizadevanja skromna, vendar pa so izraz našega mišljenja in čustvovanja. Radi bi, da bi iz nas kdaj kaj bilo, zato se hočemo izobraziti. Seznanjamo se z dnevnimi dogodki, političnimi in kulturnimi. Posebno z zanimanjem spremljamo razvoj naše revije „Mladih potov“ in vsako številko kritično pretrčemo. Sicer smo sami literati malega formata, vendar sodita moč prve stvaritve našim letom in našim zmožnostim primerno. Svoje prve prispevke posvečamo svojemu učitelju, ki nam je svetel vzgled človečnosti, poštenosti — odkritosti — Prešernu. Njegov človeški zgled nam je nenehno pred očmi in tudi mi si mislimo za vodilo svojega življenja vzeti njegovo pošteno premočrtnost. Njegov umetniški lik pa nam je vodilo v našem ustvarjanju, čeprav stkomnem prizadevanju.

PREŠERNU!

Dr. France Prešeren je naš največji slovenski pesnik in uživa svetovni sloves. Pisal je v času, ko je bilo slovensko ljudstvo zatirano in zato je bilo treba mnogo poguma. Svoje pesmi je objavljaval v vseh tedanjih časopisih, tudi v nemških, ker je bilo teh več kot slovenskih. S tem pa je dokazal, da so tudi Slovenci enakopravni drugim narodom. Največ svojih pesmi je izdal v Kranjski Chelici. To je bil slovenski zbornik, kamor so

dopisovali napredni, mlajši samouki, med njimi Prešeren, Čop, Smole in Kastelic.

Prešeren je pisal lirske in epske pesmi. Svoje prve pesnitve je pisal že takrat, ko je hodil v gimnazijo, ki mu ni delala nobenih skrbi. Vsa leta je izdeloval z odliko.

V svojih pesmih izraža Prešeren vero v lepšo bodočnost slovenskega naroda in v njihove pravice, ki jih bodo prinesle revolucije. To je opisal v Sonetnem vencu in v Zdravljici.

Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat dan,
da, koder sonce hodi,
prepirl iz sveta bo pregnan,
da rojak,
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!

Bičal je tudi nazadnjaško pojmovanje pri svojih sodobnikih, pri starejših romantikih: Kopitarju, Ravnikarju, Dagarinu in Metelkottu. Ti so napisali precej nabožnih knjig, ki so bile najprej tiskane v bohoričici, pozneje pa v metelčici. Prešeren pa je na to napisal par zabavljivih sonetov, med njimi najbolj znan sonet *Apel in čevljar*, ki ga je Prešeren napisal ko je zvedel, kako je Kopitar sodil o njegovih pesmih. Prešeren ga je ostro zavrnil, češ naj se drži svojih filozofskih kopit, in naj se ne bavi z leposlovno kritiko — Le čevlje sodi naj Kopitar!

V svojih pesmih je tudi razmišljal o pesniškem poklicu in njegovem poslanstvu. V Sonetnem vencu in v pesmi *Orglar*, ki je ponosen in moder obračun skritega duhovskega stanu, ki hočejo, da

1919 v Dupljah. Pisal je črtice in povesti iz kmetškega življenja, zgodovinske povesti in črtice, povesti in pesmi za mladino, zgodovinske povesti in črtice, povesti in pesmi za mladino, igre, topise, življenjepise itd.

Breje Janko, rojen 18. nov. 1869 na Brezjah pri Sv. Neži. Postal je odvetnik, poslanec, 1919-20 predsednik deželne vlade za Slovenijo.

Debcljak Mihael, rojen 29. septembra 1818 v Trzinu, umrl 25. avg. 1888 v Trstu. Bil je vodja šole v Zminju v Istri, od leta 1851 vodja šole v „novi Reni“ v Trstu, leta 1865 pa je prišel na šolo v Koroški ulici. Leta 1884 je postal nadzornik mestnih šol. Zaslužen za narodnostno prebujenje Istre in Trsta.

Dev Feliks, z redovnim imenom Janez Damascen, rojen 15. jan. 1732 v Trzinu, umrl 7. nov. 1786 v Ljubljani. Bil je prvi Slovenec, ki je mislil na slovensko posvetno poezijo. V letih 1779—81 je izdal tri zvezke prvega slovenskega pesniškega almanaha (*Pisarnice*), za katerega je večino prispevkov sam napisal. Njegovo delo obsega ljubezenske pesmi, prigodnice, basni, epigrame, operni libreto „Belin“ itd.

Dolinar Anton, rojen 13. jan. 1894 na Trati. Služboval je med drugim tudi v Trzinu. Poleg bogoslovja v Ljubljani je študiral tudi glasbo na dunajskem konservatoriju. Komponist in pisec člankov z glasbenega področja.

(Nadaljevanje sledi)

bi vsi peli v njihovem stilu. Toda Prešeren jim je temeljito odgovoril:

Komur pavski duh sem vdihnil,
z njim sem dal mu pesmi svoje,
drugih ne, le te naj poje,
dokler ne bo v grobu vtihnil.

Prešeren je bil zelo razočaran nad hinvščino in plehkostjo tedanje družbe, kar je opisal v Sonetih nesreče, in pa v pesmi „Slovo od mladosti“. Prešernova mladost je bila lahkoverna in zaupljiva. Toda kmalu je spoznal sebičnost in pokvarjenost posameznikov in družbe. Zato se mu je zdelo, da je sedaj konec te mladosti in je napisal pesem „Slovo od mladosti“. Žaradi vsega tega izkoriščanja in trpljenja slovenskega ljudstva je Prešeren silno ljubil svojo domovino, slovenstvo in vse slovanstvo. To je ljubezen venstvo in vse slovanstvo. To ljubezen je opeval v Uvodu h Krstu pri Savici, v samem Krstu pri Savici in v Zdravljici.

Bog našo nam deezlo
Bog živi ves slovenski svet,
brate vse, kar nas je
sinov sloveče matere.

Mnoge pesmi pa so posvečene ljubezni in pa prijateljem.

Dr. France Prešeren je bil tedaj najnaprednejši Slovenec. Odkril je vzroke narodne zaostalosti, revščine in nesvobodnosti, a je tudi pokazal pot v lepšo bodočnost in zmago pravice napredka. Ker je svoje misli neustrašeno izpovedal, ga je ob'ast preganjala. Prešerno e ideje so uresničile šele v NOB.

Piskar Magda

Telesna vzgoja in šport

LETOŠNJA ZIMSKA SEZONA V TRŽIČU

Letos nas je zima precej obdarila s snegom in tudi mraz precej pritiska, vendar pa niti našim smučarjem niti sankarjem ne dela nobenih težav. Prav v zadnjem času je na vseh koncih oživel zimsko veselje.

V Hrastih in na Novini je bila že vrsta lepih smučarskih prireditve, pri

se spušča po strmini in nič zato, če se kateri položi v mehek sneg. Vztrajnost in volja tudi našim najmlajšim ne popustita, zato bi bilo nepravilno, če se ne bi starejši smučarji zanimali zanje.

Še bolj živahno pa je postalo na naših sankališčih. Vse kaže, da bo ta panoga zimskega športa postala tradicija, saj se posameznih tekmovalcev udeležuje kar celi kolektivi. Precej vesolja in zabave je na teh prireditvah. Nekoliko

Pionirska vzpenjača v Hrastih

čemer se je pokazalo, da ima Tržič smučarskega naraščaja dovolj in bi bilo prav gotovo nepravilno, če mu vodstvo smučarskega društva ne bi posvečalo dovolj pozornosti. Treba bo zadnje mesece vsestransko izkoristiti, če bomo hoteli doseči napredek v našem smučarskem športu. Zadnje prireditve so nam pokazale, da se da s skromnim trudom napraviti precej in da se tudi uspehi ne morejo kar tako vreči v koš. V Hrastih je oživel. Staro in mlado

bolj kritično je letos z zbiranjem nagrad. Sleherni kolektiv je sedaj vezan na svoja sredstva in tako se mora marsikatera sindikalna blagajna „zamajati“, če hoče prireditelj ustreči vsem tekmovalcem. Prav bi bilo, da bi se ta tekmovalca priredila tudi v okviru Tržiča samega, na katerem bi tekmovali vsi zmagovalci oziroma najboljših pet iz vsakega kolektiva. Tako bi pridobili na masovnosti udejstvovanja naših delovnih ljudi v športu.

Iz delovanja smučarskega kluba „Ljubelj“

Tržiški smučarji so te dni izdali svoj prvi **prospekt**, ki je pravzaprav prvi povojni prospekt Tržiča. V njem so prikazali uspehe svojega dosedanjega dela in svoje bodoče cilje, istočasno pa predstavlja ta prospekt tudi lep prispevek k razvoju zimskega turizma v Tržiču. Prospekt lahko dobite pri Turističnem društvu v Tržiču in vseh poslovalnicah Putnika.

Preteklo nedeljo so smučarji imeli doma propagandno **tekmovalstvo v slalomu** v Hrastih. Pri članih je zmagal z prednostjo samo ene desetinke sekunde Zdravko Križaj pred Matevžem Lukanem in Jožetom Krneljem, ki sta imela isti čas. Najboljši čas dneva v enem teku je imel Jože Krmelj. Pri mladincih je bil prvi Dušan Kristan pred Francijem Valjavcem in Igorjem Verbičem.

Na zletu gorenjskih smučarjev na Jesenicah je sodelovalo 19 Tržičanov, ki so kljub nevšečnostim, ki jim jih je prireditelj povzročil s spreminjanjem programa in so Tržičani prišli na tekme zaradi tega prepozno in si niso mogli niti dobro ogledati prog, kaj šele, da bi po njih pred tekmo peljali, dosegli lepe

uspehe. Prvega mesta sicer niso dosegli nobenega, med prvimi desetimi pa je bilo na vseh tekmah več kot polovico Tržičanov. Z gorenjskim zletom na sploh Tržičani zaradi pomanjkljive organizacije niso bili zadovoljni. Med tednom so na primer Tržičani prišli na Jesenice na mladinske tekme, tam so jim najprej rekli, da tekmovalstvo bo, nato pa so jim zopet rekli, da ga ne bo in ko so odpotovali domov se je tekmovalstvo vseeno vršilo. Ravnotako je bil razpisan za tekmovalstvo smuk, nato so nam sporočili, da smuka zaradi pomanjkanja snega ne bo in se bo vršil mesto njega veleslalom, ko pa so naši smučarji zaradi tega sporočila prispeli na tekmovalstvo en dan kasneje, kot bi sicer, so se vršile tekme v smuku in ne v veleslalomu.

Te dni sta se vrnila iz Avstrije naša tekmovalca Janez Štefe in Slavko Lukanec. Janez se je boril, kar mu je duša dala, kakor je sam rekel, toda proti svetovnim smučarjem, ki imajo vsi za seboj že dolge treninge, katerih Janez nima, se v mestih ni mogel kosati, razlike v časih pa so bile malenkostne, kar (nadaljevanje na 7. strani)

GRABEN

Leži dolinca kraj vode,
in Graben se ji pravi,
saj tu prometa dosti je,
ker mlinček ropota ob travi.

To žuborenje vode
prav zmeraj iste pesmi poje,
le včasih se ustavi,
in za hip takoj popravi.

Rožic je dovolj v Grabnu,
smrek, grmovja je pač dosti,
ribce se igrajo v vodi,
ptički pojejo v hosti.

Popović Stana

JESENSKA NOČ

Večerni zvon Kovorskega zvonika,
odjeknil je in glas njegov zgubil se je
je tihi mrak se vlegel na planjavo,
ode'a roč v po'e'ni san nara'vo.

Ob mlinu je položek žuborel,
si pesmico v san zapel,
ob njem v gozdu breza bridko zaihtela,
poletna noč je tudi mimo nj'e hitela.

Že davno ni poletnih več noči,
ni cvetja, polja prazna so in Graben,
zavita v gosto meglo v zimski san,
in osameli bor, otemneli plamen.

Popović Stana

ZIMSKO VESELJE

I.

Snegeč pade z neba
in na gore se poda,
kjer snežinke se love
otroci pa domov beže.

II.

Ko pokrije vse planine,
se pa spravi na doline,
tam prinaša zdaj veselje
in vsej mladini svoje želje.

III.

Cim ugoden je že sneg,
vse hiti tja gor na breg
tam otroci se igrajo,
in prav dobro se imajo.

IV.

Snežni mož stoji,
okoli polno kep leži,
otroci se mu pa smeje,
ker brez cilindra je.

V.

Sankanja in smučanja ne manjka,
otroci so v šoli brez obstanke,
ko zvonec zazvoni,
hitro vsak domov hiti.

VI.

Že torba tam v kotu spi,
otroci so na hričeku vsi,
ker pa zime kmalu konec bo,
vsi stokajo, da je kar grdo.

Ster Andrej

ANEKDOTA

Dolenjci so znani po tem, da radi pogledajo v kozarec. Tako je bil nekoč neki Dolenjec pri vojaki in je stražil topove. Ker mu je bilo dolgčas, je zavil v bližnjo gostilno. Kmalu pride v gostilno njegov komandant in se zadere nanj: „Zašto ne stražiš topove?“ Zvita buča mu odgovori: „Če pride eden, ne bo mogel odpeljati topov, če jih pride več, pa ne potrebujejo mene zraven!“

je znak, da bi jim že posvetil, samo če bi imeli možnost predhodnega treninga. Slavko se je tekmovanju udeležil kot trener in je z opazovanjem prinesel domov mnogo tehničnih novosti, ki jih bo

posredoval našim tekmovalcem.

O nadaljnjih uspehih in delu smučarjev bo Tržiški vestnik javnost sproti obveščal.

Kališnik Janez

Naši strelci so Tržiču zares v ponos

V primerno okrašeni dvorani Bombažne predilnice in tkalnice so pretekli teden zborovali naši strelci. Vsak občni zbor ima nalogo pregledati delo preteklega leta in tako so tudi naši strelci poročali o uspehih in pretresali svoje napake. Res je, da je bil zbor z ozirom na število članstva zelo slabo obiskan, vendar to opravičujejo številni opravičeni izostanki, saj je bilo dokaj članov v treh obratujočih tovarnah na delu. Bilo pa je tudi takih primerov, da prav strelcev-komunistov, ki bi jim moralo biti delo v društvi dolžnost, ni bilo. Če pa pogledamo še stran športnega sodelovanja, pa moramo pripomniti to, da se je kot gost udeležil občnega zbora strelcev od vseh povabljenih le predsednik TVD „Partizan“ tov. Konič. Občnemu zboru je prisostvoval tudi predsednik LOMO Tržič tov. Lovro Cerar, ki je prvi častni član strelske družine in pa član Izvršnega odbora Strelske zveze Slovenije tov. Jože Jurjevič.

O delu strelske družine v preteklem letu so poročali predsednik, sekretar, tehnični sekretar in blagajnik. Da je upravni odbor dobro deloval in da je izvajal sklepe lanskoletnega občnega zbora, potrjujejo uspehi, ki jih je družina v preteklem letu dosegla. Veliko dela je čakalo strelce na samem strelišču, predvsem pa je bil postavljen sklep: „Vse sile v letu 1953 za dvig kvalitete strelskega športa v Tržiču“. Veliko članov, mladincev, žensk in pionirjev je sodelovalo na 211 treningih, dosegli so lepe, že kar zavirljive uspehe, toda vedno še premalo za masovni dvig strelskega nivoja. Uspehi naših tekmovalcev so veliki, posebno če še računamo s tem, da so si svoj strelski objekt šele pred letom dni dogradili. Na 25 tekmovanjih so pretrpeli naši strelci samo 3 poraze in še te od močnejšega ter z boljšim orožjem opremljenega nasprotnika. Ne bi naštevati vseh tekmovanj, na katerih so strelci in njihove ekipe osvojile dva prehodna pokala in enega v trajno last ter prejeli vrsto plaket, diplom in nagrad, pač pa je vredno omeniti udeležbo in uspeh na samem republiškem in državnem strelskem prvenstvu, kjer je nastopalo iz Tržiča na prvem 7, na drugem pa en naš strellec odnosno strelka. Tudi rezultat tržičkih treh strelskih ekip na tekmovanju za Perov pokal v Ljubljani v preteklem letu je odličen, saj so te tri ekipe zasedle od 61 nastopajočih ekip kar 2., 3. in 4. mesto. Naši mladinci pa bi tudi tokrat porazili izvežbane člane strelske družine Državnega sekretariata za notranje zadeve, ki so osvojili prvo mesto, če bi imeli le malo boljše rezultate v samem teku, ki je bil sestavni del tekmovanja.

V oceni vsega razvoja strelstva vidimo, da se je veliko napravilo za izboljšanje odnosno za dvig strelstva v

preteklem letu. Res iskreno zahvalo na občnem zboru, so tržički strelci-tekmovalci zaslužno prejeli, predvsem pa tov. Janez Perko kot tehnični sekretar za njegovo vestno vzgajanje ekip in poedincev za vsak nastop.

Velik uspeh naših strelcev je tudi v tem, da so na vseh teh tekmovanjih nastopali z svojim lastnim orožjem, ki so si ga kljub perečemu finančnemu položaju, uspeli nabaviti. Za nadaljnji uspeh pa je potrebno to, da bo vsak tekmovallec nastopal s posebno puško in to je velika naloga novega upravnega odbora. Važen činitelj za razvoj strelstva pa je tudi cena municiji. Iz poročil smo na občnem zboru ugotovili, da si strelec sam znižuje ceno naboj. Od nabavne cene 3 din za naboj lahko plača samo 0.50 din, če doseže od 150 možnih 90 krogov, odnosno na 1 din za naboj, če doseže 70 krogov. Člani družine izpod te norme pa jo plačajo po 2 din, le ne člani plačajo dvojno ceno. Prav zato bo

vsak pohitel ter se vključil v družino saj mu članstvo nudi veliko ugodnost pri streljanju, člani pa bodo še bolj skušali izboljšati svoje strelske rezultate.

Po poročilih in diskusiji so strelci izvolili novi upravni in nadzorni odbor za leto 1954. V svoj plan dela za tekoče leto pa so sprejeli na prvo mesto nadaljevanje dviga kvalitete strelstva, predvsem pri pionirjih in ženskah, izpolnjevanju svoje znanje z udeležbo na čim številnejših tekmovanjih vključevati nove člane, na strelišču pa izvršiti napeljavo telefona v rov ter ograjo okrog strelnice, poleg ostalih manjših rednih opravil.

V zaključni besedi pa je tov. predsednik poudaril važnost strelstva za obrambo naše skupne graditve socializma ter apeliral na vse člane družine, da z ustno propagando pridobijo za članstvo v strelski družini še ostale svoje prijatelje in sodelavce. Preko strelcev pa je pozval vse Tržičane, da se vključijo v strelsko družino, predvsem pa člane Združenja rezervnih oficirjev in Zveze borcev NOB, ki naj jim bi bila ena prvih dolžnosti, pomagati strelcem pri njihovem delu.

Našim strelcem želimo v tem letu mnogo uspehov tako v razvoju kot tudi na vseh tekmovanjih, ki se jih bodo udeleževali!

Smučarski tečaj na Kofcah

V dneh od 18. do 24. januarja je priredila gimnazijska skupina iz Tržiča smučarski tečaj na Kofcah. Udeležencev je bilo 27, to je 18 fantov in 9 deklet. Tečaj je potekal po določenem načrtu in dokaj ugodnih snežnih razmerah in ob lepem vermenu, tako da so tečajniki pod izkušenim vodstvom marsikaj pridobili in da so se okrepljeni vrnili domov. V tem času se je ena skupina povzpela tudi na zasneženi greben Košute in po njem na Veliki vrh, druga pa je obiskala vedno lepo Šijo. Udeleženci so bili porazdeljeni v tri skupine, kar na sposobnost na tri skupine, ka-

tere so med seboj ob zaključku tečaja tekmovali. Res potrebni so taki tečaji za našo mladino, da si vzgojimo potreben kader in da ji privzgojimo ljubezen do lepe zasnove gorske narave in domovinski ponos. Da pa se je tečaj lahko vršil, moramo izreči zahvalo dobrotnikom: LOMO Tržič, OLO Kranj, Bombažni predilnici in tkalnici, Tovarni obutve Tržič, Tovarni kos in srpov, Tovarni finega pohištva in Tovarni lesne lepenke, ki so s svojimi prispevki podprli tečaj. S tem so pokazali veliko razumevanje za zdrav razvoj našega naraščanja.

Sankaške tekme

V nedeljo, 24. januarja je priredila sindikalna podružnica zdravstvenih delavcev sankaske tekme pri Sv. Ani, ki so tako v moralnem kot v športnem oziru lepo uspele. Prvo mesto med moškimi tekmovalci si je zaslužno priboril tov. Konrad Šarabon (1.00), medtem ko je bila med tovarišicami najboljša Danica Švarčeva (1.04,5). Tekem se je udeležilo 16 članov od 24. Ostali so bili sluzbeno zadržani. Vreme je bilo lepo, teren odličen, proga zahtevna (na nekaterih mestih led!).

Organizatorjem gre za vzorno prireditve vse priznanje, posebno tovarišu Ošabniku in tov. Švarčevi za požrtvovalnost pri pripravah za tekme. Take prireditve prav gotovo pospešujejo družabnost in sindikalnih podružnicah, kar je prav gotovo in prid celotnemu razcvetu sindikalne podružnice.

Tekmovalci so za uspešno tekmovanje prejeli lepe nagrade, ki so jim jih prispevali delovni kolektivi in ki jih je

med zmagovalce pravično razdelil glavni sodnik dr. Premrou.

Praktični nasveti za gospodinje

Volnenih puloverjev, žemperjev in jopic po pranju ne smemo obešati na vrv, temveč jih mokre razprostremo po mizi, da se tako osušijo, sicer bi se raztegnili. Tudi suhe nikdar ne obešamo v omare, temveč jih zložene pustimo zravnane v predalu.

✱

Okvire pri štedilniku z lahkoto očistimo, če prerezano in stlačeno limono povaljamo v pepelu ali soli, nakar jih zdrgnemo s suho krpo. Tudi mazanje s petrolejem in drgnjenje s pepelom da okvirom lep lesk.

✱

Tudi kavna gošča se da s pridom uporabiti. Izvrstna je za čiščenje pekač in pločevinaste posode. Če jo zmešamo s toplo vodo in sodo, jo lahko z uspehom uporabimo za čiščenje kozarcev in steklenic.

DOPISI

Kegljači se zavzemajo za večjo disciplino

Pred kratkim je bil občni zbor kegljaškega društva v Trziču. Udeležba sicer ni bila velika, a smo kljub temu pregledali delo v preteklem letu, ki sicer ni bila slaba, a lahko bi bilo še boljše. Uspehi niso izostali, saj smo od 15 iger dobili osem, ter dobili pokal za 1. mesto v tekmovanju vseh klubov Gorenjske v Trziču. Stari odbor je bil razrešen ter je bil izvoljen nov odbor in sicer je predsednik Ludvik Vučko, tajnik Janez Cerkovnik, blagajnik Fr. Zaletel, tehn. vodja Albin Ličen, gospodar Janez Lombar, odb. Anton Miheli ter Leopold Manfreda. V nadzorni odbor so bili izvoljeni: Vinko Košir, Stane Ježek, Gašperin Jože.

Novi odbor je sprejel sklep, da se v teku I. polletja podaljša kegljišče ter da se uvede disciplina na kegljišču, odpravi igranje za visok denar. To se bo strogo kaznovalo. S 1. februarjem so se začeli tudi redni treningi članov, da bomo pripravljeni na tekmovanja, ki bodo doma in izven kraja. Upamo, da uspehi ne bodo izostali, samo treba je dobre volje in discipline od strani samih članov.

Svetovnoznani naš veliki umetnik, ki pr Ivan Meštrovič tržiskim dijakom, četrtošolcem (IV. a razredu)

Syrakuse, New York, 16. I. 1954.

Rado se odazivam vašoj ežlji te vam šaljem mojo fotografijo, koju ste tražili. Drago mi je i veseli me da učite o ljepotama prirode i dohuvnim tekovinama Dalmatinske Hrvatske i da ćete ih nositi u vašim mladim srcima kao što će hrvatska djeca nositi u svojim srcima lijepu i kulturnu Sloveniju.

Upoznajte se sa svim našim zajedničkim krajevima, što će biti najbolji zalag za bratstvo i opći nam napredak.

Zelevi vam svima sreću i uspjeh u vašem školskom radu i u vašim životima, ja vas srdačno pozdravljam.

Ivan Meštrovič, I. r.

KRIMINALNA KRONIKA

Zaradi izvršenih tatvin se bosta zagovarjala pred sodiščem

Pred kratkim so organi LM Trzič odkrili v BPT dva precej izurjena tatova, ki sta že dalj časa izvrševala protipravna dejanja — tatvine blaga na škodo podjetja. To sta mojster oddelka Remic Ivan z Bistrice (blok) in delavec Janč Jože z Bistrice št. 65. Oba dva sta s sodelovanjem iz adjustirnice iznosila cca 250 m raznih tkanin in odpadkov. Dostop v adjustirnico sta si omogočila s tem, da sta odpirala vrata s ponarejenim ključem (vitrihom) in to v popoldanskih ali večernih urah. Značilno je namreč za Remica to, da se je on zadrževal po končanem 8 urnem delavniku v podjetju navidezno pri svojem delu, ki ga je po naravi funkcije

sicer moral opravljati, za izvrševanje tatvin pa je prav ta čas najugodnejše izkoristil. Njima pa ni zadostovalo samo blago, temveč sta poleg tega jemala še milo, sodo, bencin in drugo.

S tem v zvezi bi nastalo vprašanje, ali sta se zavedala, da sta s tem oškodovala sebe in podjetje, obenem pa splošno družbeno imovino. Na vsak način sta se tega zavedala, da je to protizakonito in v nasprotju z načeli družbenega samoupravljanja, pa sta si kljub temu s tem hotela pridobivati protipravno premoženjsko korist. S tem bi še nadaljevala, če jima organi LM ne bi prišli na sled.

Okrožno sodišče v Ljubljani, ki vodi kazenski postopek proti njima, jima bo izreklo primerno kazen, čim bodo izbrani vsi dokazi za ugotovitev krivde.

KINO

FEBRUAR:

- 6.—7. Ameriški film, psihološka drama „Pavla“.
- 9.—10. Ameriški film, pustolovska drama „Tajni tovor“.
- 13.—14. Ameriški film, psihološka drama „Williamsova karabinka“.
- 16.—17. Nemški psihološki film „Mamljiva nevarnost“.
- 20.—21. Ameriški barvani film, komedija „Skrivno življenje Walterja M.“.
- 23.—24. Ameriški film, drama „Krvna osveta“.
- 26.—28. Švedski film, psihološka drama „Plesala je samo eno poletje“.

OBJAVA

Vse prireditelje veselice, srečolovov itd. opozarjamo, da je potrebno najmanj en teden pred prireditvijo vložiti prošnjo na LOMO za dovoljenje.

PREKLIC

Izjavljam, da za vse, kar sem v pija-nosti žaljivega govoril v kavarni „Zelevica“ v Trziču o Gladek — Vidmar Jožici, nisem imel nobenega povoda.

Haler Krsto

PREKLIC

Podpisana Andrej Kokalj in Andrej Oman, delavca v podjetju „Runo“, preklicujeva neresnične in podle vesti, ki sva jih preko Oman Angele, delavke v predilnici širila dne 26. 12. 1953 o delavcu podjetja Runo“ tov. Mihaelu Švabu, ter tovarišici Pavli Dovžanovi ter se tem potom zahvaljujeva, da je tov. Miha Švab odstopil od tožbe.

Andrej Kokalj, Andrej Oman

Gibanje pešivalstva

v času od 16. 1. do 30. 1. 1954.

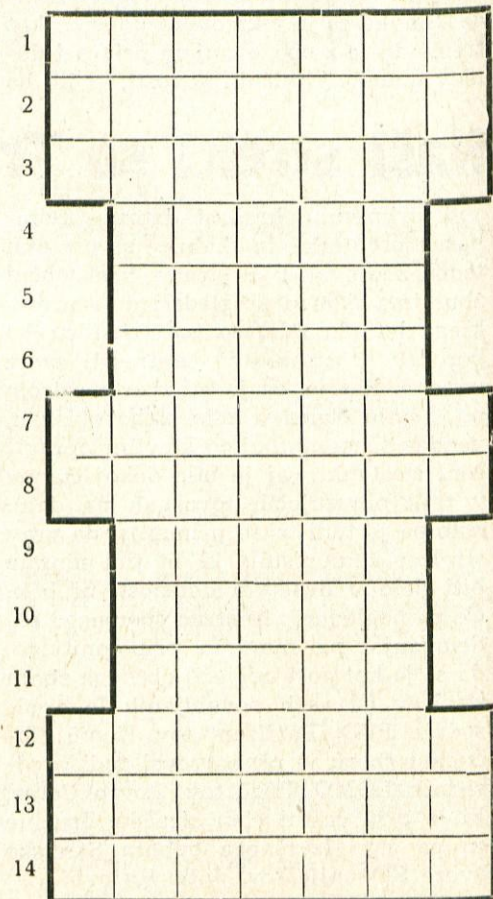
Rojeni: Šmejc Marijan, Bistrica pri Trziču, 47; Krsnik Tatjana, Trzič, pot na Pilarno, 2; Livk Bojan, Kovor, 35; Kotar Staša, Bistrica pri Trziču, 56; Žepič Janez, Križe, 45; Švab Zlata, Bistrica pri Trziču, 51; Keršič Mitja, Trzič, Ljubeljska c., 23.

Umrli: — — — —

Poročeni: Fartek Anton, delavec in Črnič Amalija, delavka Bistrice 16.

Čestitamo!

Prešernove nagradne uganke

Iz naslednjih zlogov sestavi besede določenega pomena, ki ti bodo ob pravični rešitvi v srednji podolžni vrsti povedale ime slovenskega pesnika.

ca — cek — dar — fe — ja — ja — ka — ka — ka — ko — ko — kro — le — na — nev — ni — o — o — o — o — pe — pe — po — po — po — pre — ra — ra — ri — ro — se — sle — stor — stra — šam — šen — ta — tro — žič.

naslednjega pomena:

1 — športni uspeh, 2 — glazbilo, 3 — oga-ben, grd, 4 — gospodinjska potreščina, 5 — domača žival, 6 — značilno za morje, 7 — hud udarec za sleherno živo bitje, 8 — testament, 9 — izdelek tržiskega ind. podjetja, 10 — težko hodim, 11 — umetniška prireditev, 12 — tržičanom priljubljena izletniška točka, 13 — označuje dneve, 14 — stara denarna enota (pomanjševalni).

POSETNIKA

RAJKO V. MOČIL

STON

Rajko se je pred kratkim vrnil z Jadrana, kjer je bil na okrevanju. Radi bi vedeli, kaj je njegov poklic in od kod je doma.

KAKO SE IMENUJE TO ŠTEVILO?

Poznamo število, ki ga lahko postavimo na glavo in ostane še vedno čitljivo. Vsekakor pa je to število povsem drugačno kot prvo.

Razlika med obema številoma znaša 21. Katero število imamo v mislih?

Rešitve pošljite do 10. februarja na Uredništvo Tržiskega vestnika. Razpisanih je pet nagrad in to 3. knjižne, polletno in četrtletno prejemanje lista.